

РАДА

газета політична, економічна і літературна

виходить щодня, окрім понеділків.

Рік другий.

Адреса редакції і головної контори:
у Києві, Велика Підвальна вул. д. 6.
біля Золотих воріт.

Телефон 1458.

Умови передплати на рік 1907:

3 пристаюю і пересилкою: на рік 6 карб., на півроку 3 карб. 25 коп., на 3 міс. 1 карб. 75 коп., на 1 міс. 65 к., окремі 4 коп.
За границю: на рік 11 карб., на півроку 5 карб. 50 к., на 3 міс. 2 карб. 75 коп., на 1 міс. 1 карб.

За зміну адреси 30 коп.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статі; більші статі, до друку негодні, переходять в редакції 3 місяці і видаються авторам із коштом, а дрібні замітки й дописи одразу зникають.

Умови друкування оповісток:

За рядок попередю тексту, або за його місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп.

За рядок після тексту: за перший раз 20 коп., за другий—10 коп. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз.

Од Редації.

30 днів відкриття Думи РАДА містить телеграфічні звістки про засідання Державної Думи і Державної Ради і справоздання від власних кореспондентів. В Державній Думі та Державній Раді РАДА має власне кореспондентське місце.

Городський Театр.

Російська опера. Товариство оперних артистів.

У четвер, 22 лютого, прощальний бенкет Б. Е. Махіна, оп. „ЕВГЕНІЙ ОНГІНІНЬ“, муз. П. І. Чайковського. Вер. уч.: д-ри Гупіла, Кареліна, Деліна, Стефанович, д-и Грінюв, Дісонко, Ковалевський, Соколовський, Сібіряков, Ісатови жемуча, муз. Візе (1-й акт). Вер. уч.: д-ка Турчанінова, д-и Ковалевський, Махін, Соколовський. Ціни звичайні.
У п'ятницю 23 лютого оп. „ГАЛ'Я“, муз. Моцарта.
У суботу 24 лютого, у перший раз по відновленні оп. „САМСОНЪ І ДАЛІЛА“, муз. Сен-Санса.
У неділю 25 лютого уранці по закінченні опери, ціна вистава на користь бідних учнів музично-драматичної школи М. В. Лисенка. Спектакль опер. класу арт. Імперат. театр. М. В. Зотова, виставлено буде 1) 3-й акт, оп. „ФАУСТЪ“ 2) 1-ша карт. другої дії оп. „АДА“ 3) Сцена листа і остатня кар. оп. „ЕВГЕНІЙ ОНГІНІНЬ“ 4) Другий акт, оп. „ГЕНЗЕЛЬ І ГРЕТЛЬ“.
Увечері „ФАУСТЪ“ (а Вальдурівію поць), муз. Гунго.
У понеділок, 26 лютого, бенкет арт. І. С. Петрова, оп. „ВЕЛЬГЕЛЬМЪ ТЕЛЛЬ“, муз. Росіні. Ціни звичайні.
У середу, 28 лютого, бенкет артиста С. Д. Варіаніна в перший раз по відновленні оп. „РОБЕРТЪ Д'ЯВЛОТЪ“, муз. Мейєрбера. Ціни звичайні. Квітки з штем. 14 лютого, прохают повернути у касу для обміна на 28 число.
На всі спектаклі білети в касі театру продаються по-дня від 10 г. ранку до 2 год. дня і від 5 год. до кінця вистави.

Театр „СОЛОВЦОВ“.

Сезон 1906—1907 р. Дирекція І. С. Дуван-Торцова.

У четвер, 22 лютого, прощальний бенкет Т. П. Ісаровой; вист. буде в перший раз нова п'єса реперт. Імперат. театр. „ХАОСЪ“, ком. на 4 дії Н. Жуковської.
Режисер Г. П. Гаєвський.
У п'ятницю 23 лютого на користь бідних слухателів історико-філолог. відділу курсів Довнар-Запольського виставлено буде „ВАРВАРИ“, п'єса на 4 д. М. Горького.
У суботу 24 лютого по загальноприсут. цінам, в останній раз „ШЕРЛОКЪ ХОЛЬМСЪ“, п'єса на 4 дії Конан-Дойла.
У неділю, 25 лютого, вранці по значно зменш. цінам в останній раз „ТРИЛБИ“ др. на 5 д. Гр. Ге.
У понеділок, 26 лютого, останній загальноприсут. спектакль; виставлено буде у останній раз „СТЕПАН“, п'єса на 4 дії Найденова.
Білети продаються щодня з 10 год. до 4 год. дня і од 6 год. до кінця вистави.
Головн. Адмінстр. Н. Ізвольський.

Театр „СОЛОВЦОВ“.

Привначена на понеділок 26-го лютого п'єса

„ШЕРЛОКЪ ХОЛЬМСЪ“

відкладається на суботу 24-го лютого. Квітки узяті на що виставу з штем. 26-го лютого, дійсні на 24 лютого.

Театр Т-ва Грамотности.

Сезон 1906—1907 року Дирекція І. С. Дуван-Торцова.

У четвер 22 лютого на користь бідних учнів зубоорачебної школи Головинця: 1) „ПРАЗДНИКЪ ПРИМИРЕНІЯ“ др. на 2 д. Гаупмана 2) „УНАСЪ ЖИЗНИ“ перек. Палілова.
У п'ятницю, 26 лютого, „РАСПАДЪ“, по повісті С. Юшкевича.
У суботу, 24 лютого, бенкет Н. А. Григор'єва—Істоміна. 1) „АКРОБАТЫ“, др. на 3 дії Шентана, перек. Будкович. 2) „Большое концертное отделение“.
У неділю, 25 лютого, вранці по значно зменш. цінам „ДЪТИ ВАНЮШИНА“, Найденова.
У понеділок, 26 лютого, по загальноприсут. цінам „ВЪ ГОРОДЪ“ С. Юшкевича.
Каса в театрі одчинена з 10 години ранку до 3 год. дня та з 6-ти годин, до кінця вистави.
Головний адмінстратор Н. Ізвольський.

Вийшла з друку друга книжка

УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛА

„Літературно-Науковий Вістник“.

Зміст: М. Чернявський, Огні небес (поэзия); Д. Лукинович, Білі парцїан вая; Маруся Волева-чичка, Спомини української селянки; Чернигівські Мрії (поэзия); Мих. Грушевський, Справа українських катедр і ваї наукові потреби (далі); О. Крижановський, Я бачив, як сонце червоне вставало (поэзия); Надія Кибальчич, Хмарина. Х. Алчевська, Душа—се конвалія вікна вояє (поэзия); І. Франко, Літературна мова і діалекти; в додатку: Полагна, Оповідання Д. Харюво (поэзия); Ол. Грушевський, Сучасне українське письменство в його типових представниках: Ол. Кома; Ол. Грушевський, Ів. Нецуй-Девіцький, Ів. Мандура, 3 ведрукованих поезій; Граф Ф. де ла Барт, Література і дійсність за часів великої Французької революції; Неїдоміа, Пісні з казemata ратура і дійсність за часів великої Французької революції; І. Франко, Свобода і автономія; Бернштейн Берн-Штрінг, Гаррі, Здобутте єрусалима (роман); І. Франко, Свобода і автономія; Бернштейн Берн-Штрінг, Марі—(роман); О. Білоусенко, Аграрне законодавство в Росії мундоного року; Гаралд-Гардарад, Пісня про дівчину з руської країни; М. Грушевський, На українській темі. Кричуть, ворони; а Манюеля (поэзия); Мих. Лозинський, 3 Австрійської України; Ф. Матусовський, Російського життя; Загородний, За границю. Бібліографія. Записки Наукового Товариства з російського життя; Шевченка т. XXIV—Ів. Кривецький, Українсько-Руський Архіп, т. II—Ів. Димидора; І. Шевченко, Кобзарь М. Грушевський; Ів. Федорченко, Проліда. Богоблудниця—Ів. Франко; Л. Лопатинський, Ілько Пашка (драма)—В. Гнатюк; Le Tarisame et l'akkaïne par Romain Sembratovitch avec préface de Bjoernstjerne Bjoernson—Ів. Франко; К. Фортунатов, „Национальная область России“—Гр. Сьогобонич; Г. Новоторжский, Национальный вопрос, автономія в федерации—П. Помятненко. Книжки, надіслані до редакції. Оголошення. Передплата в Росії 6 руб., хто платить відразу за цілий рік. На вишлат: 1 січня 2 руб., 1 марта, 1 червня і 1 вересня по 1 руб. 50 коп. Поодинокі книжки коштують 75 к.
Редакція і головна контора: Київ, Прорізна, 20, кв. 3, (відчинена щодня від 2—5 год).
Передплату приймає Головна контора (Прорізна № 20), а також контора „Рад“ і книгарня „Клевской Старини“. Книжки висилаються при найближчій розсилці.
Видавець М. Грушевський. Редактор Ф. Красицький.

Київське Товариство Народніх виробів

одчинило з 9-го лютого постійну

ВИСТАВУ-БАЗАР

(Миколаївська ул., ч. 4).

де продається усяке вишивання на полотні та сукні з старовинних українських зразка; українські та ліпівні килими, мережки, вирізування, сукні та бляски, полотняні з вирізуваннями—усе по українських воярах, а так само і кружева, гончарні, деревляні та металеві вироби, шийки, кошони та ткацькі вироби.

Скрипки по 2 карб. 50 коп., 3 карб., 4 карб., 5 карб., 6 карб., 8 карб., 10 карб. і дорожчі.

Смички по 40 коп., 50 коп., 75 коп., 1 карб. і дорожчі.

Гитари по 3 карб. 50 коп., 4 карб. 50 коп., 5 карб., 6 карб., 7 карб., 50 коп., 10 карб. і дорожчі.

Балабайки від 1 карб. 25 коп. і дорожчі.

Нларнеті та Флейти по 4 карб., 4 карб. 50 к., 5 карб., 6 карб. 50 к. і дорожчі.

Гармонії російсь., італійсь. строю однорад. від 1 карб., двохрадні від 10 карб. троххрадні від 25 карб. і дорожчі.

І вські інші музичні струменті та все, що до них потрібно, в головному департаменті музичних струментів і нот

Г. І. ПИДРЖИШЕК,

у Києві, Хрещатив, № 58.

т. ч. д. 56—122

23-го лютого 1907 року

В залі Комерційного Зібрання (Александровська ул. на розі Хрещатика) відбудеться

КОНЦЕРТ

Київського Філармонічного Товариства „БОЯН“, присвячений пам'яті

Т. Г. Шевченка.

В концерті беруть участь: д.д. артисти і артистки та великий мішаний хор під керуванням М. В. ЛИСЕНКА, А. А. КОШИЦЯ і К. Г. СТЕЦЕНКА.

Квитки для входу на концерт можна купувати в музичному магазині В. Ізиковського. 7-6

Проект бюджету.

Державний роспис. 20-го февралі міністр фінансів подає в Державну Раду, та в Державну Думу проєкт державного роспису прибутків та видатків на рік 1907. Проєкт починається коротким оглядом бюджетного законодавства, на основі якого збувалося проєкт того роспису. Завчаючи далі становити, яке утворилося припиненням діяльності законодавчих інституцій, міністр фінансів подає, що рада міністрів визначила відставкам на перші три місяці часові кредити та звичайні та надзвичайні видатки, до того ж значається, що оброхунки грошей на рік 1907 повинні відомства подати у Державну Раду, та в Державну Думу 20-го февралі 1907 року. Того ж таки дня міністр фінансів мусять подати в законодавчі інституції державний роспис видатків та прибутків на 1907 р. Далі міністр фінансів сивняється на класифікації фінансових оброхунків та роспису видатків та прибутків. Звичайні прибутки діляться на 9 відділів та 35 параграфів. На підставі вранці 7 марта 1906 р. про те, як мають оброхувати державний роспис Державна Рада та Дума,—вої мусять голосувати роспис прибутків по параграфах, а роспис видатків по номерах, та головним підвідділах. Роскладачи видатки по головним групам, або відділам, особлива рада заступників всіх відомств визнала таку схему: 1) імператорський двір, 2) висі державні інституції, 3) Церковний уряд, та духовенство, 4) Гражданський уряд, 5) Оборона держави, 6) Казенні операції, 7) Державні позички, 8) Видатки на пенсійну запомогу служачим та арелія 9) Невьякванні видатки минулих років, що до оброхунку цього року не сповуються.

життя волю і думку народу. По закону президент має донести Цареві про своє обрання; через це обявляю генеральне засідання закритим. Про друге засідання буде обявлено особними повістками. Закриваю засідання.

Особливою вранішня ця промова не зробила, хоча Дума і вітає її оплесками.

Роз'їзд.

В п'ятій годині депутати почали роз'їзтатися; опозиційних депутатів народні вітав вигуками „амністія“, „землі і воли“, „геть смертну кару!“, „геть воєно-подобні суди!“. Багатьох депутатів заступити: „де Крушеван? подайте нам Крушевана!“ Є така чутка, що він поїхав у кареті другого депутата. Коло під'їзду Думи величезні вітання зробили с-д. Ось висока фігура лідера Київських депутатів Кириєнка, який що раз одповідав поклонами на привітання народу. Настрий підвиснується. Молодіж підхоплює депутатів і несе їх на руках. Здалека похитнується червоної прапор. Голосні вигуки. Кавалерія і поліція на конях, що їдуть по вулицях, розділяють народ на часті. Народний захват—з ідного боку і холодні поліцейські обличчя з другого дає привод думати про те, що може статися, коли депутати роз'їдуться.

Ціля засідання Думи, народ, якого збиралося коло Думи велика сила, давав розходяться великими гуртами. Великий натовп, проходячи коло тюрми, покладивши шапки, засівав „Вы жертвою пали в борьбе роковой“. Жандарми кинулися на народ з голыми шаблями. Сталися бійка, після якої е покличені, між ними, як ходить чутка, і курський депутат робити.

В університеті одбувається величезне десятистичне віче, де досол Алексинський без всякого змилування розкритикував промову Головіна.

З вікон „Хрестів“ було вивішено червоної прапори з написом: „хай живе революція!“

Президиум Думи.

Петербург, 21 февралі. В четвертій годині вечірні скінчилися загальні зібрання депутатів для розподілення президіума. Трудовики домагаються для себе двох місць товаришів президіателя і місця секретаря. Кадети настоють на кандидатурі в товариші президіателя Тесленка.

Петербург, 21, Царем назначено аудієнцію президіателя Думи 23 февралі.

Комісія к-д по реформі місцевого суду, під президентством І. Гессена, розглянувши розроблений правительством до цього законопроекту, признала, що його можна прийняти, окрім питання про виборність суддів, про що треба вимагати більше дрібних даних.

Комісія, що розподіляє місця в д. Думі депутатів, завела такий порядок, рахуючи зліва направо: соціял-демократи, соціял-революціонери, трудовики, народні соціялисти, кон.-демократи, польське коло, міжпартийні, поступовці, октябристи і праві.

Парламентська фракція к-д ухвалила настоювати на кандидатурі товариша Тесленка, не вважаючи на неугоду лівого. (с. п. т. а.)

Одкриття Державної Ради.

Петербург, 20. Роспочато сесію Д. Ради.

Петербург, 20. Царина Марія Федорівна виїхала в Англію.

Київ, 22 лютого 1907 р.

Друга Дума збирається в атмосфері народнього спочуття і великих надій. Телеграми з Петербургу свідчать про надзвичайний ентузіазм народніх мас, які гаряче вітали своїх заступників, нагадуючи їм домагатися: „землі і воли“ і „амністія“. Цей крик „землі і воли“ і „амністія“ свідком за людяністю Петербургу несеться з усіх

закутків великої держави, цей крик розлягався скрізь, де тільки з'являвся депутат Державної Думи, з цим криком на устах збігався до залізничних станцій народ, де їхали народні заступники.

І ми певні, що вони зроблять все, що тільки зможуть, щоб надати цим мільйонним крикам—бажанам реальні форми, зробити їх фактами життя.

Петербургські телеграми підкреслюють надзвичайну тактовність натовпу, що зібрався вітати біля Таврійського палацу послів до Державної Думи.

Ніякі провокації ні ті засоби, до яких зверталася „конституційна“ поліція, щоб „втихомирити“ натовп, не викликали останній на лясів вибуху.

І навіть „офіційні“ примушені були заявити, що день відкриття Думи минав ввагалі спокійно. Очевидно, народ вміє поводитися тактовно не дає себе спровокувати там, де хотіли викликати його на це темні духи реакції. Характерно зазначити, що телеграми нічого не згадують про заходи чорносотенців викликати під час зустрічі народніх послів якісь колотнечі та очевидно там де збираються масові народні цім заходам немає місця і всі старання чорносотенної зграї засуджені на невдачу. Цей факт кидається на очі і ясно в свідчить про нікчемну і в численного боку і з боку впливу на народ сил чорносотенних організацій. Та коли чорносотенні провокатори не могли нічого зробити там, де доводиться мати діло з масами народними то в самій Думі чорносотенні депутати почали надолу жати те, чого не могли зробити їхні одноподумники на вулицях. Явною провокацією були вигукри чорносотенного депутата Пуришкевича (а по іншим відомостям Крупинського): „хай живе Царі!“, тоді як це було зовсім не до речі і вихраховано тільки на невідомість народніх мас та на нерозуміння ними головних основ конституційного життя. На це провокаційна решта послів Державної Думи відповідала тактовно мовчанкою. І в цьому не можна не побачити певної ознаки вмілої бережної політики, якої має триматися опозиційна більшість Державної Думи що до чорносотенної своєї частини. Інтереси народа і народнього представництва стоять вище того, щоб звертати увагу на кожний провокаційний виступ чорносотенних депутатів і давати волю тому глибокому обуренню, яке відчуває кожний з російських громадян, і посол до Державної Думи, зустріваючись на перших же кроках нової Думи з тими перешкодами, які заштуються ворогами, народньої свободи. Ми глибоко вивенні в тому, що провокаційні заходи д. Пуришкевича, Крушевана та їхньої братії одностайно будуть засуджені всім поступовим громадянством. І в цьому засуді з одного боку, і в тих симпатіях, якими воно оточує Державну Думу в її демократичній більшості, народні заступники знайдуть велику моральну силу для своєї відповідальної творчої роботи на користь народа. Тяжкі, невимовно тяжкі оті обставини, в яких доводиться збиратися і працювати нашому другому народному представництву. З усіх боків, навіть з боку прихильників, чути слова обережності, страху і небезпеки. Всі радять „берегти Думу“, яким б то не було засобами. Газета „Річ“ навіть висловлює в своїй передовій статі з приводу відкриття Думи таку думку, що „народові немає ніякого діла до того, як народні заступники виконують свої обов'язки, аби тільки їх було виконано“. На нашу гадку в цих словах чується певні ознаки опортунізму і компромісів. Те діло, яке збиралось робити народні послі, велике, чисте. А чисте діло вимагає, щоб його робили і чистими засобами. Ця головна вимога демократичної політики, так гарно сформульованої покійним Драгомановим, мусять стати за критерій для поведіння Державної Думи. Характер діяльності народнього представництва і напрям його мусять стояти в повній гармонії з тими високими завданнями, які має народне представництво і з тими чистими надіями, які покладає на нього народ. Через це і ті засоби, до яких буде звертатися Державна Дума в виконанню своїх обов'язків, мусять бути такими ж чистими, щоб проти їх не було ні одного слова догани і дорікання. Допомогти політичній освіті народа, органічно зв'язати його з народним представництвом в процесі своєї творчої праці, організувати народні маси, злитися з ними—ось головні вимоги, що їх мусять виконати наші послі до Державної Думи. Всі спостерігачі, що народня свідомість значно збільшилася за часи „конституційної діяльності“ д. Столи-

5) Про видачу селянським банком поличок під заставу надільних земель. 6) Про діяльність селянського банку, коли він робить операції з землями, які заставлені у особливий виділі державного дворянського банку, приймати на себе і довести до визначеного вже кредитного урядження.

— Скандал в університеті з приводу вітання Крушевани. Студент гіричного інституту Осомтескуа од імення „гурту бесарабських студентів“, послав Крушевани вітання, з приводу його обрання членом державної Думи. З цього приводу відбулася в університеті збірка студентська. Виявилося, що студента Осомтескуа ніхто з бесарабців не уповажнював на такий вчинок, що послав він телеграму Крушевани лише од себе. Студенти бесарабці винесли свою резолюцію з цього приводу, у якій зазначили, що вважаючи себе заступниками нового життя, та проводящими культурних течій у бесарабії, бесарабське землячество голосно повстає проти обрання Крушевани послом до Державної Думи.

(Русь).

Председатель Державної Думи Ф. Головин.

Другий раз випадає Москові честь дати другого председателя Державній Думі. Торі Москва дала Муромцева—цей рік Федора Олександровича Головина. Муромцев увійшов у Думу з голосною європейською славою, Головин—відомий тільки Москві. Муромцев мав великий науковий багаж, Головин добре знається у земельних справах. Муромцев—велика індивідуальність,—Головин рядовий робітник.

Головин,—сормазливий, сумирний, тихий голос, мова баїда. Але під цією незвичайною сиров постатю, живе надзвичайно крем'яна вдача, та почуття непопулярного обов'язку.

Коли в році 1904-ому довелось обрати голову губернської земської управи і видно стало, що мають обрати Головина, багато людей дивувалося, через що сідаті виборців надають на того муршавенського, та мовчаного чоловічка. Маршавенський, та не видає нікого; мовчазний, та грудьми своїми захищить принципа, та традиції московського земства, одмовляти ті, що гаразд знали Головина. І не посоромив Головин своїх обранців. Високо тримав він прапор земський; боронив, не як людина, демократичні засади, та одразу змінив своє становище на лівім земським крилі.

Надзвичайно делікатний, лагідний, навіть похолований, він керував рукою майстра збірання.

Він не дратує свого опонента, але завжди поборою його своїм твердим, безстороннім словом.

В Думі він буде твердо підтримувати лад дискусії, але без потреби не ватагатиме тегтви.

Він конституціоналіст найчистішої води, не оглядаючись ні на що видається він ідеалам своїм, один з ініціаторів, та організаторів з'їзді земських, та міських діячів, право-лірний кадет, ще молодий чоловік має лише 40 років.

З життя партій.

Починаючи з 20 феврала газета „Русская Жизнь“ (В Петербурзі) почала виходити під редакцією „меньшевиків“—соціал-демократів. На приквітті статі, присвяченої Думі, написав її заголовком—„Револьюційний реалізм“ стоить: „Цим переможе“ (то б то Думою).

— Октябристи, монархисти і „союз русьного народа“ встановили працювати в Думі спільними силами: хотять заснувати свій „правий“ клуб, сіяку, „правой“ преси, на чолі якої стоїтиме Крушевани з Булаєвцем.

(К. П.).

— Газета „Русь“ словілаще, що в місяці марті буде з'їзд польської соціалістичної партії (П. П. С.). На з'їзді, між иншим, розглядатимуть програму партії в тій частині її, де говориться про те, як повинна Польща відноситись до Росії. На з'їзді обговорюватимуть земельне питання та будуть радітись, що робити з подіями та всіма суперечками, які сталися останнім часом.

— За кілька останніх днів селянські послы почали в Петербурзі приставати до народницьких фракцій і найбільше до трудовиків та соціал-революціонерів. Селянські послы ведуть жваві балачки, висловлюють свої погляди, думки, радяться як найкраще їм спільно працювати в Думі.

(Русь).

По Україні.

— Телеграми колишніх кийвських послів у Д. Думу. Посли Державної Думи од Кієва і кийвської губ., що були в першій Думі широко вітають другу Держ. Думу з майбутнім великими подіями боротьби і првіш за народні свободи і право, за народний добробут і рівність усіх народів Росії, за усі домагання, висловлені першою Державною Думою в її відповіді на тронну промову.

— Становище другої Думи—тяжке.

Але ми вірамо, що дружиною єднання, та витривалістю більшости народних заступників можна буде домогатись довір'я міністерства, котре користується довір'ям Думи, і виконання свобод цього першого етапу на шляху, великого політичного і соціального перетворення Росії. Люди всієї держави одстояти обіцяли Вам, своїм заступни-

кам, свою підмогу. Та підмога при віковичній неорганізованості і політичних, утихос Російського народу при бракові безпосереднього тісного зв'язку між депутатами і їх виборними буде носити переважно моральний, а не матеріальний характер.

Державна буде жити з Думою. Коли ж буде розігнано знов народних заступників, або порушено права Думи, держава покритється чорними хмарами горя, гніву і протесту.

Але голоси народного жалю і гніву, як і морські хвилі, мають свій кінець і можуть тільки помалу—малу зруйнувати, а не зразу затопити режим, що вирає. Свободи народної боротьби стихійні; дорога парламентської боротьби планомірна.

Бережіть Думу!

Хай же буде діяльність другої Державної Думи довгочасна, і корисна.

Депутати першої Державної Думи:

Віляшівський.
В'язлов.
Зіровий.
Зубоченко.
Шольц.
і Барон Штейнгель.

— Київ. Визволення з арешту. Вчора випущено з старокіївського участку бурного редактора „Громадської Думки“ і співробітника нашої газети д. Федора Матусьовського, якого було арештовано в Боярді 17 лютого.

— Привітання послам до Думи від політичних в'язнів. 20 лютого на ім'я посла І. І. Кірієнка було вислано таку телеграму: „Політичні в'язні старокіївського участку міста Кієва, малого заступка великої тюрми—Росії, вітають другу Державну Думу в особі її місних і рішучих борців за народні права і визволення пригнобленого і приривженого рідного краю. Боріться за всю волю й землю“.

(К. М.).

— Літературні справи в суді. У вересні минулого року кийвська судова палата розглянула три аналогічні справи редакторів „Могилевського Голоса“ д. Бехлі, „Десни“ д. Галізького і „Отголосков Живий“ д. Гармашова, об'явленених по 129 ст. за надрукування відомостей про діяльність першої Думи „до всіх робітників“, як відомо, з трьох редакторів—двоє: дд. Галізький і Гармашов були признані винуватими і засуджені до кріпости на рік, а д. Бехлі виправдані. Тепер сенат скасував усі три постанови палати і передав справи на новий розгляд. На 22 лютого призначено в судовій палаті справу д. Гармашова, а на 24 д. Галізького. Справа д. Бехлі розглядатиметься відпопую сієюєю судовою палатою в Могилеві.

(К. П.).

— Нове просвітне товариство. Незабаром в нашому краї має повстати нове товариство, яке ставить собі метою найбільш раціональну й наукову постановку умовного, морального й фізичного виховання дітей і молодіжні; воно носитиме назву „товариство розповсюдження в народі визволення, середньої й вищої освіти“. Своєю діяльністю товариство гадає поширити на губернії: кийвську, подільську, волинську, полтавську й чернігівську. Спосабами досягнення своєї мети товариство ставить: 1) теоретичне розроблення питань наукової постановки педагогічної справи і способів, як перевести її в життя; 2) форма найбільш широкого розповсюдження середньої й вищої (загальної й спеціальної) освіти; 3) відкриття низших шкіл того типу, що існують зараз; 4) відкриття середніх шкіл поліпшеного зраку; 5) відкриття вищих шкіл; 6) видання окремих і періодичних праць, присвячених розробленню основних завдань товариства; 7) призначення конкурсів і премій за праці по теоретичним, історичним і практичним питанням педагогіки. Щоб притягти до товариства нові особи, членську владку введено дуже невзначно. Фундаторами товариства являються ці особи: професори Перетц, Єгоров, Букреєв; доктор граф де-ля-Барт, вчителі: Александровський, фон Орт, Костельський, адвокат Саульський. Статут товариства вже вироблено і скоро буде подано на затвердження.

(К. М.).

— 3 університету. 21 лютого відімено університет. Студенти, як це було запропоновано на загальній збірці радою студентських представників, на лекції не ходили.

О 12 годні відбулось засідання ради студентських представників, на якому з першу секретарем були прочитані телеграми надіслані під час закриття університету:

1) Від загальної збірки студентів московського сільсько-господарського інституту: „Загальна збірка студентів московського сільсько-господарського інституту, визнаючи свободу самозначення народностей, ширю співчувуючи товаришам—українянам в їх змаганні мати рідну школу, приєднується до їх домагання завести українські кафедри“.

2) Від назанської української студентської громади: „Казанська студентська українська громада висловлює свою повну солідарність з кийвськими товаришами в питанні про заведення українських кафедр по українських університетах“.

Потім рада студ. представників приступила до обговорення порядку денного. Серед дебатів ректор запропосив до себе секретаря ради через котрого повідомив, що рада професорів ухвалила утворити комісію з 4 професорів для постійних зносин з радою студентських представників і урегулювання взагалі відносин професури з студентством. Вислухавши це, рада студ. представників порішила запропонувати студентам ходити на лек-

ції і здійснити, як і раніш, захватне право щодо аудиторій потрібних для зборів. Що-ж до останніх питаннів, то для розв'язання їх ухвалено увійти в переговори з комісією професорів.

— Відозва ректора кийвського університету до студентів. Ректор висловив таку відозву до студентів університету: „Од ради університету св. Володимира. 15 лютого група студентів зробила розрух, аламавши двері актовій залі і тим давши змогу спорудити незаконну збірку. Щоб недопустити дальших розрухів і дати заспокоїтись, ректор на деякий час зачинив університет, передавши ініціативу на обговорення Ради. Вислухавши доклад про події, Рада знайшла можливість знову відкрити університет для з'їзду з 21 лютого і разом з тим однодушно постановила висловити безумовне осудження акту насильства, котрим перна частина студентства, яка хоче грати в університеті провідну роль, відповіла на заходи Ради і університетської адміністрації, що мала метою виключно забезпечити необхідний для вського наукового закладу порядок і дати змогу тим студентам, що йдуть до університету задля науки, спокійно займатись своїм ділом. Рада вважає своїм обов'язком заявити, що вона й далі в своїх вчинках і постановках кермуватиметься виключно інтересами науки й шкільної справи, і що тільки ті прохання й бажання студентів будуть задовольнятись, які відпоповідати дим інтересам і не суперечать відстою університету, зустрічатимуть з його боку піддержку й задоволення. Коли ж розрухи і часті збори будуть одхлягати більшу частину студентства од науки, і коли вони виключать значення університету, то зачне семестр, бо рада вважає неможливим погодитись з інтересами шкільної справи продовжити на далі ті пілгги при зарахуванні семестрів, які раніше допускались під час студентських розрухів“.

(К. П.).

— Освіта вчителів на Полтавщині. По новим даним освітній ценз учителів народних шкіл на Полтавщині неможна признати високим. Трохи не половина вчителів (46,3 проц.)—одержали низшу освіту, 1/3 спеціально—педагогічну, а решта (45 проц.) скінчили середні школи, переважно духовні семінарії, єпархіальні школи, інститути, жіночі гімназії та ін. Звертає на себе увагу значна різниця освіти вчителів у повітах: полтавському, константиноградському і кременчуцькому і в повітах: дерезавському, прилуцькому й зньківському. В цих останніх повітах відсоток вчителів з більшою освітою у двоє, а той більше низший, ніж у перших.

(Газ. Год. Зем.).

— Нові гімназії на Волині. В цьому році в Волинській губернії мають відкритись три нових мужських гімназій: у Кремені, Новогродзькійській й Дубні.

(Гол. Во.).

— Одеса. Насильства чорносотенців. На станції Одеса-товарна робітників замінено дружинниками для нагрудки вулго. Робітники голодають. Председатель студентської под-одіада союзників Лозинський з дружинником вмовлявся до кварти професора Лисенкова, домагаючись іменем уряду, щоб він випустив на студентів для однічення університету. Професор одмовився слухати нікемиї резолю дружинників.

(Русь).

— Слесавет. До протесту учнів реальної школи проти хулганських вчинків деяких реалістів, прилучився учениць котрих низших класів гімназії. Цей протест, в зв'язку з приїздом і печателем округа, викликає сенсацію.

(Русь).

— 3 Галичини. В справі засновання української гімназії в Бережанах. Як відомо, попом Оленицький поставив у сеймі, між иншим, внесення про засновання самостійної української гімназії в Бережанах, опираючись на місцевих відносинах та на петиціях громад з повітів бережанського, перемишлянського, підгаєцького й рогатинського. Таких петицій подано досі 96.

(Діло).

Лист від селянки.

На Україні село все чекає народної української часописі. „Рада“ не для селян. Але цим я не хочу сказати, що „Рада“ не читають на селі; її читають, та тільки де-які селяни, котрі вже більш—менш підготовлені до літературної мови. Се добре скажемо, але ми повинні дбати за розвій не окремих осіб, а взагалі всього селянства. Потрібно, щоб селянин, читаючи часопис, зрозумів би все прочитане, а не через десятиліття—п'яте. Але це потреба вимагає видання народної української часописі, котра б виходила разів два на тиждень, або прямо тижневик. Іх зараз у нас майже нема, коли не згадати „Рідного Краю“. Мова це го тижневика більш—менш зрозуміла селянству. Час не жде. Ось через кілька днів відбудеться відкриття Думи. Селяне допитують до кожної звістки і останні коливки віддають, щоб переділати на часопис. Але яку часопис? І вибачте, що вона переділачуватимуть маленькі популярні московські часописі, бо українських нема. Я, як селянка, визнаючи велику потребу в народній—українській часописі, звертаюсь до наших свідомих українців і прохаю звернути увагу на цю справу.

Інтелігенція не повинна відрижнати ся від народу, її прямий обов'язок їти поруч з ним і дбати за розвій всього селянства.

„Велика потреба на селі в народово-

українській часописі!“—лунає по Україні. Ми селяне вірамо і сподіваємось, що щирі українці, рідні сини України, котрим близькі інтереси рідного краю, почують наш поклик і відгукнуться на його!

Селянина—Україна.

Од редакції. Д-на Селянка—Українка в своїм листі каже про велику потребу в народній газеті, що виходила б разів 2—3 на тиждень, а то і раз в неділю. Така газета—тижневик у нас є—„Рідний Край“. Сама ж д-ка Селянка—Українка признається, що мова „Рідного Краю“ більш—менш зрозуміла селянству“.

Кому недоступна наша газета, тому ми порадили б переділачувати „Рідний Край“, де друкуватимуться всі відомости про діяльність Думи.

Листи з Глухівщини.

Другі вибори до Державної Думи, які тільки що доведені до кіця мають дуже велике значіння, що до розвою свідомості в широким селянських масах; вони дуже глибоко сколихнули людські маси, вони розбудили тих, хто це був не прокинувся, переживаючи сумні і тяжкі події попередніх часів. Крім того, вони прискороли єднання і гуртовання в сталі організації, ще недавно нечислених і розєднаних селянських опозиційних сил. „Низя“ захвилювались. В політичних справах держави „низя“ виявляють бажання взяти таку ж участь, як і „верхня“, а може ще й більшу. Правда, що цей настрої „низя“ ховається під дуже пілньною конспірацією, але треба бути за надто сліпим, щоб не бачити того, що діється в селі.

Досвід першої Думи село силкується використувати як найповніше. Тому, хто піше ці рядки, трапилося побути в багатьох селах свого повіту і скрізь він бачив і чув те ж саме. Неослабна енергія адміністрації, що до винищення в народі визвольного руху доводить зовсім до протилежних наслідків. Торі по селах думали, що вся роль сільської громади в справі здобування кращого ладу в державі може обмежитись тільки писанням притоворів; тепер зрозуміли, що притовор, якого б він не був змісту—той же аркуш тонкого паперу, зовсім не годящийся не тільки на те, щоб добути новий лад, але навіть і захистити селян від озброєної охорони—стражників і козаків. Але того й не досить: часто—густо складаючи таких притоворів було приводом до дуже сумних наслідків, яких де-хто з їх авторів не збувся і, по-нині, і тепер притоворів не пишуть.

— На нас вороги йдуть не з аркушами паперів, а з ружиннями й шаблями.

Ще чимало й тепер трапляється зустріч пєсимістів. Це найбільш літні вже люди, не освічені, мало свідомі.

— Що з того, що виборили послів. Нічого не буде й з цієї Думи,—казав мені один такий чоловік.

— Чому?

— Та ось же: селяне налажують на Думу, щоб швидче їм землі домагались, а начальство й папи проти сього. І буде те, що в першою думою...

— Що ж, по вашому, треба робити?

— А треба перехилити на свій бік тих, у кого справжня сила, а без того і цю Думу розгонять, і третю, й четверту... Що, хіба, їм?..

Але молодь дивиться на справу инакше, а за молоддю й найбільш свідомі селяне й з сивими бородами.

— От і дивлячись такий й другої Думи, що то вона скаже? Як на вашу думку? питаю мене в одному селі сивий, як голуб, дід Грицько Гуля.

— А як, на вашу думку? відповів я питанням.

— Ось що я вам скажу: ви ще чоловік молодий не знаєте того, що колись з нами пани робили, —не згірш, як тепер ти—козакі, або поліція, але як ставлять люди бажати волі, та балакати про неї, то і стала воля. А завважте, що тільки за одні балачки про волю інших крестин пани до смерті різками закатаювали інших у москалї віддавали, засидали у заслання... І все ж нічого не втрадили. Правду кажуть, що „людський голос, то голос божий“. І тоді, як пани нас катували та мордували за те тільки, що в котрєсь аривалося слово „воля“—воля, тим часом, росла собі й росла. І вир-єла... хоч і не така, як би треба, та все-таки, коли порівняти з кріпацтвом. А тепер ще дужче забалакали про землю і про справжню волю і про скасування старого ладу, ще дужчими заходами уряд та панство хочуть притлумити ті бал-чкі, і хіба ж ми бачимо, щоб вони мали поспіх? Досить вже того, що мало не скрізь, як кажуть, послами обрано справжніх народодобуців. Значить, як людям ротів не затуляли, а бажання кращої долі в народі таке велике, що переможе всі затички. Я певен, що й тепер, як колись, народ досягне чого бажаного... Може ще й я до того доживу,—додав старий.

Народ тягнеться до освіти, до знання. Скрізь почувается дуже велика потреба матеріялу до читання. Прокують хоча старих газет, книжок. Чимало у повітї таких сел, що через далечин від поточних станцій не мають змоги одержувати газет, в инші села газети йдуть через волосні правління, часом у тиждень в два—раз. Нічого й казати, що таке становище дуже прикро відбивається на зрості свідомості селянства, але все ж поступ, не звертаючи уваги ні на які

перешкоди, широченим кроком йде в село. „Гони природу в двері—вона лізтиме в вікно“, прислів'я, як найбільш підходить до цього случаю.

Трудова група першої Думи звернула на себе увагу всього селянства і от тепер по де-яких селах селяне дбають про те, щоб мати можливість безпосередніх зносин з фракцією трудової групи, яка по їх думці безперечно буде істувати в новій Думі. —Через трудову групу ми матимемо і книжки, й газети, і правдиві звістки про те, що робитиме Дума і як з нею поводитиметься уряд,—кажуть селяне.

Селяне задоволені, що в депутати і на цей раз поїах чоловік від Глухівщини, хоч трохи і не до подобі їм те, що новий посол, д. Трохименко—пан і великий земельний власник.—Хоч він і добрий чоловік, і в тюрмі сидів за народ, а все ж таки він так наших нужд не знає, як би міг їх знати справжній селянин,—кажуть вони. Одначе люде певні, що і в Думі д. Трохименко буде в гурті народодобуців.

Зновалька поширилась по селах чутка піби в Глухові чорносотенці побіли д. Трохименка, так що той мусив йти в лікарню. Чутка ця викликає велике обурення. Всі запевнені, що в цій великій образі народного посла не обійшлося без участі де-яких урядовців, яким д. Трохименко був більш ома оці.

Іван Холод.

Лист з Галичини.

(Польське віче. Справа кандидатури Ганкевича).

Львів. 19-го лютого тут відбулось все-народне польське віче в сирині львівського університету. До зала пуслили дуже обережно, не дозволяючи входити воім „непевним“. Реферували і промовляли на одну добре вже відому тему: львівський університет є польський і таким мусить остатись. Ніяких суперечок з цього приводу не було і після віча вся присутня юрба рушила з патріотичними сіянами до університету, де ще раз промовляв відомий провідатор польських націоналістів, професор Гломбінський. Од університету пішли під пам'ятник Мічкевича і тут постановили іти на український академічний дім і розбити його. Українська молодь, що дозналось про ці наміри поляків, почала збігатись до академічного дому і швидко весь будинок наповнився гімназістами і студентами. Почали припасати „зброю“, се б то на самий верхній поверх, навесли цегли і камінок і відчинили вікна, готуючись до оборони. Світла всі погашено; перед домом за ворітьми кіпня і піша поліція.

З наурженням усі чекали нападу, але поліція зупинила польських „патріотів“ далеко од дому і вони, покрячавши, розійшлись по місці. На Маріянівському майдані счинилась бійка між самими поляками. Тяжко, кажуть, побито студента Міхалевського.

„Зобую дия“ в місцевих соціалістичних сферах є постановою польської соціал-демократичної партії, яка не дозволила Ганкевичеві ставити у Львові свою кандидатуру. Такий рішенец викликав зрозуміле обурення в українських туртах. Усім добре відомо скільки енергії сія і здоров'я присвятив Ганкевич праці серед львівських робітників і при тому головно серед польських робітників, се б то працював на користь польської соціал-демократичної партії, яка тепер не дозволяє йому кандидувати на тій основі, що соціал-демократія мусить рахуватись з польськими націоналістами і через це не може дати львівського мандату українцеві!.. Ця постановоа викликала невдоволення і серед кращих людей з польської соціал-демократичної інтелігенції і робітників, але впливові польські соціалістичні верховоди на це не вважають. Один з молодших польських соціал-демократів сказав мені: „зробили, безумовно, велике свинство; позбавили мандату чоловіка, який віддав для ідеї всі свої сили і особисту кар'єру. Оджеж хай би прийняли це свинство мало якусь реальну основу, хай би на місце Ганкевича поставили чоловіка, що більше буде користний для партії. Але цього, власне немає, бо ні Гудец ні тим більше Діаманд з Ганкевичем рівнятись не можуть. Та що зробіть,—говорив далі з тріонією мій бесієльник,—як би це вигадати, коли б, наприклад, в парламенті Ганкевич сказав що небудь розумнішого, ніж Дашинський“..

С. Н.

За кордоном.

Трансваля. Республіканери брив, прилучена до Англії, як завойована країна, дістала тепер таку саму політичну автономію, як і инші англійські колонії, се б то парламент для місцевого законодавства і міністерство для управи колонією, яке відповідає перед тим парламентом. Цим шляхом дійшло до остаточного миру в Південній Африці, і та побіда, якої були не могли одержати в війні, одержана ними до певної міри на полі парламентарної боротьби. На виборах, про яких результат ми вже писали, добули, як відомо велику більшість бурі і премьером першого трансваляського кабінету став той самий генерал Луї Бота, який так хоробро бився за незалежність Трансваля. Нададим автономію для завойованої країни і признанням повної свободи виборів Англія знов проявила свої колонізаторські

адібності, які забезпечили їй кріпкий союз з її колоніями в усіх кінцях світу.

Англія. „Акт жіночого визволення.“ Посол Дікінсон висів в англійську палату послів законопроект про виборчі права жінок, зредагований так:

1. а) У всіх актах, які відносяться до кваліфікації і реєстрації голосуючих або осіб, які мають право вибирати членів парламенту, кожне слово, яке відноситься до чоловіка, має відноситися до жінок у всіх тих випадках, коли це відноситься до права бути записаним в списки голосуючих, б) жінка на випадок, коли вона вступає в подружжя не втрачає права бути записаною в списки й голосувати, не вважаючи на закони і звичаї, які протидіють цьому.

П. Цей акт може називатися: Women's Enfranchisement Act 1907.— „Акт жіночого визволення 1907 р.“

Таким чином по законопроекті право голосу мали би всі жінки, які відповідали б тим вимогам, що ставляться до мужів, що до права голосу. Друге читання цього законопроекту в палаті послів назначено на 23 лютого.

Військова реформа. 12 лютого англійський міністр війни Холден висів в палату послів законопроект про реформу армії, виголошуючи при цій нагоді довшу промову про сучасний стан англійської армії.

В Англії, як відомо, нема обов'язкової військової служби і вся армія складається з добровольців. Вона поділена на зовсім самостійні частини, що однак, як показала війна з бурями, являється дуже невідповідною. На думку міністра англійської армії при теперішній організації не могла б витримати конфлікту з військами європейських континентальних держав і для цієї мети треба її доконче зреорганізувати.

Міністр пропонує розділити армію на дві частини: 1) діяльну полемі 2) територіальну. Перша має бути мобілізована і завжди готова, друга може бути мобілізована протягом шести місяців і має служити резервою для першої.

Крім того має бути складений окремих континент для служби в таборі, інтендантстві, залізнично-доріжних батальйонах і т. д. На випадок мобілізації цей континент буде працездатний до регулярної армії.

Територіальна армія має складатися з 3,000,000 людей. Організація її мають взяти на себе окремі графства. Кожне графство матиме свого команданта, який відповідатиме за технічне вивчення і вправлення підданих йому частей.

Таким планом міністерство війни вимагає від людності багато доброї волі й патриотизму бо ж, як уже згадано, армія складається з добровольців, але за те держава матиме 160,000 регулярного війська замість теперішніх 100,000 і добре zorganizовану територіальну армію з 300,000 людей. Видатки на вержання такої армії міністерство обчислює на 27,760,000 фунтів стерлінгів, се б то на два мільйони фунтів менше, як минулого року. Тільки на річні спеціальні потреби треба буде коло мільйона.

Англійський прем'єр про гаагську конференцію. В англійському тижневику „The Nation“ поміщена стаття англійського президента міністерів Кемпбел-Баккермана про програму другої гаагської мирової конференції. Автор думає, що нема ніякої причини вважати небезпечними дебати про обмеження озброєння, як це думають в деяких кругах на континенті Європи і в Англії. Від часу першої конференції ріжниця в поглядах окремих держав на цю справу радше втрачала свою гостроту. Стремління до збереження мира стало інтенсивніше. Ідея третейського суду й мирного подогодження міжнародних конфліктів добула таке практичне значення, що про нього відчас першої конференції й думати було годі. Що ж до самої Англії, то на думку автора вона доказала серйозність і щирість своїх намірів, обмеживши значно видатки на військо і флот.

З наукового, літературного та артистичного життя.

Проф. Мих. Грушевський. За український маслак. (В справі Холмшлян). Київ, 1907. 20 бок. Ціна 8 коп. Ця книжечка—відбитка із ряду статей в справі одієнної Холмшлян, які були в своїй часі уміщені в „Раді“.

Д. І. Стещенко прочитає в залі „Народньої аудиторії“ 7 і 8 марта дві лекції про українську літературу. Лекції буде читано на українській мові.

Університетська демонстрація в картинах. Львівський артист Турбацький видав шість картин, на яких змалювано важніші події з демонстрації на львівському університеті, та наслідки цієї демонстрації.

Джозеф Кардуччі. Недавно помер на 71 році життя Кардуччі найбільший поет сучасної Італії, відомий цілому культурному світові. Кардуччі народився 1836 р. в Валлі-Кастелло, гімназійні науки відбував у Флоренції а університетські в Пізі. Останніми часами був професором класичної літератури на університеті в Болонії, поки його не іменовано сенатором. Перша збірка його творів „Rime“ перейшла без відгуків. Вперше здобув йому слави і зверну на його увагу всієї Італії видання ним 1865 р. його славний гімн „A. Satana“, де він славить свободу людську думку, яка, не вважаючи на усіх догми, тушу віру, йде до правди. Символом власне такого змагання представляється тут

сагана. Не меншу сенсацію викликала його „Odi Barbare“, котрі і що до форми, і що до змісту належать до найкращих його творів. З багатьох його літературних творів, до яких згаданих треба згадати ще цілу поезію „fuwenilia“, у яких своїх поезіях Кардуччі революціонер і бойовник за незалежність і з'єднання своєї вітчизни Італії, і за незалежність свободної людської думки від яких би то не було доктрин і догм. Він виступає разом і проти світської влади папи проти вчення догмами і проти соціальної нерівності. Поруч з поезіями написав Кардуччі також багато наукових історично-літературних і критичних студій і праць. При кінці свого життя, Кардуччі дждався нагороди Нобля.

Театр і музика.

— З школи М. Лисенка. Незабаром у драматичній школі М. Лисенка буде вистава української драми, (клас М. Старицької) Пізуть уривки з ось яких українських п'єс: „Влакита-Троянда“ драма Лей Українки; „Оборона Вуші“ др. М. Старицького; „Ваткова казка“, др. Карпенка-Карого; „Назар Стодола“, та весь жарт А. Чехова—„Освічени“ (в перекладі К. Лоського).

— Лук'янівський Артистичний Гурток виставлятиме 24 лютого в київському театрі Скуратова, з добродійною метою, комедію О. Володського—„Штукарка“. Дальші вистави гуртка в Лук'янівському театрі будуть 1-го та 3 марта.

В четвер 1 марта виставлено буде: 1) „Паллиода“ жарт на 4 дії Карпенка-Карого і 2) (вперше) нова п'єса Володського. „Як вони женихалися“ жарт на 1 дію; в суботу 3 марта „Житєське Море“ ком. Карпенка-Карого. Це буде останній спектакль гуртка.

— Союз драматических и музык. писателей“ заснує в себе (в Петербурзі) театральный музей—і звертається до всіх, хто має стосунки з театром, прислати до цього музею (Ямская № 1): портрети, листи, стародавні книжки, афіші і т. д., що має значення для історії театру.

— З труппи М. Садовського. Труппа М. Садовського в Київщині-Подільському не переставати робити нові збори. 16 лютого був бенкет молодого артиста Д. Марьяненка виставляючи „Назара Стодола“. Д. Марьяненко грав свою роль дуже добре. Д-ка Герцник (Гая) грала просто, натурально. Останні всі не щували загального враження. Обстановка п'єси була дуже гарна. Після „Назара“ з ансамблем пройшов жарт „По ревизії“. На великий піст М. Садовський приїдуть з труппою в Київ.

В релакцію газ. „Рада“ надіслано знову ось які жертви: На пам'ятник Тарасові Шевченкові: В. Гол—40 к., П. М. Р.—10 руб. П. П. В.—1 р. П. Степенко—25 коп., П. Порхун 3 р., 30 к., Ф. Красаяк—2 р., разом 16 р. 95 коп.

На голондих: Учителя і школярі златопольської прихорд. школи 7 р. 38 к., через О. Миколюк. О. Миколюк 10 коп., Т. Миколюк—10 коп., О. Сильважнина—15 к., І. Миколюк—10 к., Гр. Миколюк—10 к., В. Миколюк—5 к., Л. Миколюк—5 к., Н. Семейкина—5 к., Г. Павляненко—20 к., В. Павляненко—6 коп., М. Павляненкова—5 к., Ів. Доренко—10 к., К. Доренко—5 к., В. Гетманська—20 к., Варя. Гетманська—20 к., Ілля Гетманський—10 к., П. Гетманський—5 к., П. та Т. Михайлички—11 к., Ів. Михайличко—3 к., В. Семейкин—15 к., а всього 2 р. 5 к., д-р. Олаовський—5 р., в'язні Пирятинської тюрми 3 р. 80 к., невідомий—50 к., разом 18 р. 73 коп.

Дописи.

Ковель (на Волині). З поведінка на виторок минулого тижня, о півночі, зроблено трус у Івана Ятковського. Подробиці трусу от які: в половині другої години вночі, саме

коли усі спали, тхось почав стукотити у вікна та двері дома в яким мешкає Ятковський з сім'єю, усі в домі переполохалися. Як відчинили двері, у хату увійшов: товариш прокурора, два надиратели, два жандарми й ще якихсь дві приватних особи, а натовп поліцейських обступив навкруги хату. Надиратель другої часті г. Ковеля, сказав Ятковському що вони прийшли зробити в його помешканні трус, „по порученню київського жандармського управління“. На прохання Ятковського показати йому те „предісаніє“ надиратель спершу сказав: „ето излішня формальность“, але потім востакі показав, після того приступлено до трусу. Злочинного нічого не знайдено, забрано тільки дві українські брошурки, цілком легальні.

Кам'янець-Подільський. 14 лютого по наказу д. ректора подільської духовної семінарії ульвилено 9 учнів цієї семінарії, 4-х класників. Ульвилено їх ось за що: в вікні кімнати де вони живуть (обшежиті), було виставлено прокламацію, друкований список виборців в Думу росповсюджений урядом—з допискою що всі вони „хулгани“. Городовий-стражник прочитавши це, дав знати „начальству“. Так дійшло до губернатора—котрий це діло нацарив міському архієпископі і по його наказу дев'ятьох юнаків, що відомілись видати „злочинця“ викреслено з учнів семінарії.

Проти такого жорстокого вироку учнями подано було, за підписом 400 учнів петицію але ректор на це відповів, що він немає права йти проти архієпископа.

Таким чином по одному довосу стражника без ніяких доказів 9 молодих хлопців постраждали невinnie.

С. Успенна, (куб. обл.). За великими Літваллями посушили дрібні Літваллята. По Кубанщині підрядчики закуповують хліб для голодних і розуміється, висуть з них усе, чого ще встигло вивести страшне лихо. Голодний шматків не перебірає,—думають вони і безсоромно скуповують сміття з під в'язок, браковане зерно та усюк нечисть. На станції Кавказській недавно арештовано кілька тисяч пудів такого „хліба“, закупленого Гершуніним. А саїдом за ними в С. Успенському зробили протокола на гитая-жмикрта Канторжі. Він запродав підрядчику замість зерна таку гитоду, що й сам обдурений кулець охнув, коли на станції розбився мішок і усі побачили, ним Канторжі наміряєсь годувати голодних. Наїємось, що на таких випадків хоч суд знайдеться, коли совісті їм немає.

БІРЖА.

Table with financial data for the Bourse, including items like 'Державна рента', 'Заставні листи', 'Внутріш. з виграш.', 'Акції', 'Позичка', etc.

Залізничні Поїзди.

Table with train schedules, columns: Швидено-Залива (Юго-Западна залізниця), Відходить з Києва, Прибуває до Києва.

Table with train schedules for Kіv-Poltavska railway, columns: Поетов. I, II, III кл., Відходить з Києва, Прибуває до Києва.

Редактор М. Павловський. Видавець Є. Чикаленко.

Оповідки.

Менлі

ковдри, пледи, фуфайки, кальсони, панчохи, носки, камаші, рукавички, бязьки, спідничі шапки. С.-Петербурзька фабрика білизни і галстуків. Р. М. ГЕРШМАН, Прорізна 2, телеф. 285. Приймає замовлення на перероблення і значення білизни. Ціни без торгу.

Українське видавництво „РАНОК“.

- Вийшли в друку книжки: I. „Рай і поступ“, М. Драгоманова, 3 видання 40 к. II. „Автономія і цілість держави“ Піменової, перекл. Ол. Коваленка 3 к. III. „Прометей“, сл. Ол. Коваленка, муз. К. Степенка, для хора і піаніно 45 к. IV. „Ще не вмерла України!“ сл. П. Чубинського, муз. К. Степенка (для хора) народне видання 15 к. V. „Розвага“, український декламатор, друге видання, доповнене в оправі 1 р. 25 к. VI. „Горбоконик“, казка віршами Ол. Коваленка 1 р. 75 к. 20 к. Продаються в Києві, в книгарнях: „С. Іванова і Ко“ Фундуклеївська, 2; „Київської Старини“, Безаківська 8.

Advertisement for 'ЗОЛОТО, ДІЛО' (Gold, Deed) featuring jewelry and watches. Text includes: бриланти, срібло, ГОДИННИКИ РІЖНИХ ФАБРИК, радить в великому виборі, Клавдій Сергієвич РОГІНСЬКИЙ, № 89. Александрівська ул. Телеф. № 2095. Преїс-куранти на бажання безплатно. 124—

Large advertisement for 'М. ТА И. МАНДЛЪ' (M. and I. Mandel) located at 'Хрещатик, 42. Телефон 764'. Text includes: подає до відомости д.д. покупців, що до майбутніх сезонів одержано роскішній вибір ріжнотоманітних фасонів, ГОТОВОГО ЖІНОЧ., МУЖЕСЬК. та ДИТЯЧОГО ВБРАННЯ, МОДЕЛІ, ФОРМИ, Спідниці, кращих фірм Парижа та Берліна, всяких шкіл і міністерств, верхні і спідні. Замовлення приймаються.